

Loshavn Fortidsvern

v/ Alf-Arian Loshamn

Loshavn 3

4550 FARSUND

Farsund 19.12.2016

Farsund Kommune

v/ enhetsleder for kultur og idrett

Inge Eikeland.

Angående varsel om oppstart av Kulturminneplan for Farsund Kommune.

Henviser til brev av 18.11.16 der Farsund kommune ønsker innspill til kulturminneplanen som er planlagt (saksnr. 2016/2516).

I området Loshavn –Eikvåg mener vi det er en rekke kulturminner som bør vurderes å være med i en slik plan. De fleste av kulturminnene som nevnes trenger vedlikehold / oppussing hvis de skal bevares for framtiden. Her er noen i tilfeldig rekkefølge:

1. Bevaring av gamle fortøyningsbøyer på land og holmer i området. I tilknytning til disse bøyene ligger det mye på sjøbunnen; ting kastet fra seilskutene som kritt Piper, krukker, glass...
2. De fire trær i Eikvåg. Dette er de 4 originale trær som Lundene så «tok med seg» til Farsund når de begynte sin virksomhet der. Farsund byvåpen.
3. Krigsminner på Støa over Loshavn.
4. Loshuset på Støa over Loshavn. Dette har i dag Fortidsvernet ansvar for med de kostnader det innebærer. Huset ble benyttet av losene når de søkte etter nye skip de kunne lose inn.
5. Mina på Holmen i Loshavn fra første verdenskrig. Ble hentet opp av loshavnsungdommen på 30-tallet og plassert på Holmen. Er i dag et av de mest brukte motiver som turistene tar bilder av når de besøker uthavnen.
6. Kompassrosa i Eikvåg. Denne er lite kjent, men er kanskje den eneste i vår kommune ?
7. Stemmen i Eikvåg (isdemning). Vann ble demmet opp om høsten for å produsere is som ble solgt til fiskeeksportørene i Loshavn (bl. a på Holmen).
8. 2 hager i Eikvåg som er gjerdet inne med steingjerde. Den største har navnet «Krohns» hage. Det finnes også en slik hage på Sandøy utenfor Loshavn.
9. Kaperkanonen i Loshavn. Denne ble gitt av et fransk kaperfartøy som opererte utenfor Farsund før Kaperkrigen Grunn: godt vennskap og hjelp og er ifølge sagnet benyttet en gang under Kaperkrigen med godt hell.

10. Færøytårnet. Det første sjømerket som er fra vår kommune (1796). Er i dag ute av sjøkartet, og vedlikeholdes derfor ikke av statens kystverk. Loshavn Fortidsvern har gjenreist tårnet som brant ned på begynnelsen av 60-tallet og forsøker å vedlikeholde sjømerket enn så lenge.
11. Hummerbrønnen mellom de små øyene utenfor Loshavn som ble bygd på slutten av 1800-tallet og kunne romme opp til 10000 hummer. Eneste hummerbrønn her i distriktet.
12. Kulturlandskapet på stien over Kirkeskaret (Lomsesanden-Loshavn) I dag en del av Kyststien.

Noen viktige kulturminner som ligger litt utenfor området Loshavn-Eikvåg.

1. «Russebruna» i enden av Lomsesanden mot Loshavn. Brygga som de russiske sjøfolkene på det russiske orlogsfartøyet «Chrabrij» lagde når de lå i Eikvåg på slutten av 1700-tallet.
2. Vikinghavnene i området; Hummerdus, Holmesundet i Loshavn og Verven i Eikvåg.
3. Sædegropene på Einarssnes. 2 groper der som man satt og fisket. Også groper på et par øyer.
4. Rester etter gårdene på Einarssnes; 2 stk.
5. Rester etter klippfiskanlegget til Lundene på Einarssnes.
6. Bygdeborgene 2 stk Dyrbak og Geitfjell
7. Måkestillinger – Flere i området både på land og på øyer.
8. Katland Fyr

De fleste av disse overnevnte kulturminnene er på privat grunn, så her kreves det at kommunen går i dialog med grunneierne.

Hvis det skal opprettes en komité for utarbeidelse av planen ønsker foreningen å bli en del av komiteen. Dersom det ikke lar seg gjøre håper vi å bli kontinuerlig orientert om planene som gjøres.

Alf-Arian Loshamn

Loshavn Fortidsvern